

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ตำบลมะเริง อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวจิราพร ฉิมนาคพันธุ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

จรรยา ฉิมนาคพันธุ์ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 6 ตำบลมะเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์บุญเรือง มะรังศรี

จากการที่ได้ศึกษาวิจัยข้อมูลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นการศึกษาถึงผลกระทบต่าง ๆ การบรรลุเป้าหมาย การศึกษาปัจจัยต่างๆ ภายในหมู่บ้านบึงสาร ที่ส่งผลให้เกิดศักยภาพและความเข้มแข็งของหมู่บ้าน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามแบบรายงาน (บร.1-บร.12) การเก็บข้อมูลจากการสังเกต และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่ากองทุนหมู่บ้านบึงสารมีศักยภาพความเข้มแข็งปานกลางคณะกรรมการและสมาชิกช่วยกันบริหารให้กองทุนสามารถอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....*จรรยา ฉิมนาคพันธุ์*.....

ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษา.....*บุญเรือง มะรังศรี*.....

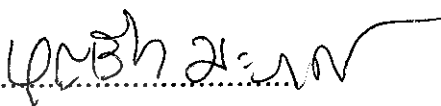
ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....*.....*.....

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หน้าอนุมัติ

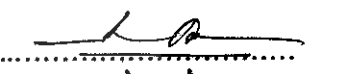
อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

 (อาจารย์บุญเรือง มะรังศรี)

กรรมการสอบ

 (พี่ทอง อ.ทอง)

 (นางสาว ส.ทอง)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมิน โครงการ

 (.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

- 7 ต.ค. 2545

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคล ต่างๆ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และการดำเนินงานวิจัย อาทิ

เช่น

- อาจารย์บุญเรือง มะรังศรี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- คุณสมิง เดิมพรมราช
- คณาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- คุณสะอาด สุวรรณเทพ พัฒนากรอำเภอ ที่ให้ความรู้และข้อแนะนำต่าง ๆ
- คุณสุพน ไพรบิ่ง ที่ได้ให้ความรู้และข้อมูลและอำนวยความสะดวกอย่างดีเสมอ
- กำนัน คณะกรรมการกองทุน พี่น้องในหมู่บ้านทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ และผู้ที่ไม่ได้กล่าวมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ขอกราบขอบคุณบิดา มารดาที่ให้การสนับสนุน

จิราพร ฉิมนาคพันธ์
ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1	
บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	1
กรอบทฤษฎี	1
วิธีดำเนินการ	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2	
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	4
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	5
แบบคิดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	8
แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	9
ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	19
การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	21
บทที่ 3	
วิธีการการประเมินโครงการ	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4	
ผลการติดตามการประเมิน โครงการ	36
ผลการประเมินบริบทท้องถิ่น	36
ผลการประเมิน โครงการ โดยภาพรวม	39
ผลการประมวลเทคนิคธุรกิจของผู้กู้	45

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	49
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	49
วิธีการดำเนินการ	49
ผลการดำเนินการ	49
ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก ก	55
ภาคผนวก ข	60
ภาคผนวก ค	109
ประวัติผู้วิจัย	127

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นการแก้ปัญหาและกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากโดยกระจายครอบคลุมทุกหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้นำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนและเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้บริหารจัดการกองทุนเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยรัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาทในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างงาน สร้างอาชีพ

เพื่อให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมาย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรียังได้อนุมัติงบประมาณให้มีโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้กองทุนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนสร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน จำนวน 74,881 คน ให้มีวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น มีรายได้ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพเป็นการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ

จากนโยบายการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อต้องการทราบว่า เงินที่ชาวบ้านนำไปนั้นนำไปใช้ประโยชน์ และจะได้รับการส่งคืนหรือไม่
- 2) เพื่อต้องการทราบว่ากองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งหรือไม่
- 3) เพื่อต้องการทราบผลที่มีต่อการติดตามและประเมินผลดำเนินงานของกองทุน

3. กรอบทฤษฎี

จากการที่ได้ศึกษาในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพได้ศึกษาถึงทฤษฎีในการปฏิบัติงานต่างๆ และที่ใช้สอดคล้องกับโครงการ คือ ทฤษฎีชีพพี โมเดล (CIPP MODEL)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม จำรัสพันธ์ และคณะ ได้สรุป “แนวคิดและรูปแบบการประเมินชีพฟ์ ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam’s CIPP Model)” ในหนังสือ ชุมวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา

(หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมิน โครงการตาม โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 2545: 89-91) ดังนี้
กระบวนการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล โดยมีความหมายดังนี้ คือ

- C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของหน่วยระบบ
- I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยงาน
- P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยงาน
- P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

4. วิธีดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

- ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ตำบลมะเร็ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และข้อมูลบริบทชุมชน เพื่อต้องการทราบปัญหาต่าง ๆ

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหา

- กำหนดปัญหา เพื่อการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุน

ขั้นที่ 3 ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกับชุมชน

รูปแบบการวิจัย

- ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยที่มีรูปแบบที่เน้นการค้นหารายละเอียดในประเด็นปัญหาต่างๆ

หน่วยในการวิเคราะห์

- หน่วยในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการวิจัยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ตำบลมะเร็ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

- ในการวิจัย เป็นการวิจัยเฉพาะกรณีของหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ตำบลมะเร็ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การเลือกผู้ให้ข้อมูล

- การเลือกผู้ให้ข้อมูลเลือกจากประชาชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ตำบลมะเร็ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ขั้นที่4 เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) การสังเกตผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมของผู้ที่ถูกรวบรวมข้อมูล
- 2) การศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยศึกษาจากข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ข้อมูล กชช.2ค, จปฐ, คู่มือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา, ชุดวิชาการวิจัยชุมชน

- 3) การสัมภาษณ์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลต่าง ๆ คำถามที่ใช้สัมภาษณ์จะใช้แบบสำรวจในการเก็บข้อมูล

ขั้นที่5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ ในประเด็นที่กำหนด

ขั้นที่6 ประเมินผลและนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล โดยเสนอตามแบบสำรวจ รายงานและสารนิพนธ์

5. ระยะเวลาดำเนินการ

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2544 จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2545 รวมระยะเวลาทั้งหมด 10 เดือน

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

- 1) ได้ทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
- 3) ผู้ศึกษาได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท ในลักษณะของเงินหมุนเวียนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุน สร้างงาน สร้างอาชีพ เสริมรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน
- 3) การปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้าน

เศรษฐกิจ สังคม การพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- 2) เพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตน
- 3) เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
- 4) เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศในอนาคต
- 5) เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากประเทศ

(ที่มา: โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

3) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

4) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่2) พ.ศ.2544

(ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2544 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี, 2544 : สารบัญ)

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติพ.ศ.2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวดที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่2 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่3 ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน

2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่ม ขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

3. นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามข้อ 1.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อมีการตาย, ลาออก, เป็นบุคคลล้มละลาย, คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง, เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ, ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

4. การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีคณะกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุมคราวใดถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

5. คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบาย การจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- กำหนดแผนงานงานและออกระเบียบข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางการบริหารงานกองทุน
- ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดทำ และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติ

ราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

- รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะทางการเงินของกองทุนให้ คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

6. การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ 1.4 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม อนุกรรมการ โดยอนุโลม

7. ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ได้ เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบไปด้วย

1. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

2. สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ และของ กองทุน

- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางบริหารกองทุน

- พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน

- ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ

- ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

- ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียม

ความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน

- รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

- ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและแก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนัก
เลขานุการนายกรัฐมนตรี้, 2544)

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญ
ในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคณะ
กรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้าน
และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวว่

- ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน
ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มี
คุณสมบัติ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจน
สนับสนุนให้มีการเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

- ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมด
ในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

- เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการคัดเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้านตลอด
จนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตาม
มติของเวทีชาวบ้าน

**คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้ง
และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ดังนี้**

- เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า
สองปีก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

- เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์

- ปฏิบัติงานอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่
ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียทางการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตย

- ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

- ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้
กระทำโดยประมาท

- ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอกำหนดโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์และความผิดฐานบุกรุก

- ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

- ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
- ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

(ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544, (ฉบับที่2) พ.ศ. 2544 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องกรอก ข้อมูลคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อที่จะประเมินความพร้อมสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กทบ.2

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

จัดทำโดย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน...บ้านบึงสาร.....หมู่ที่.....5.....

ตำบล/แขวง/เทศบาล...มะเรียง....อำเภอ/เขต...เมือง.....จังหวัด...นครราชสีมา.....

คำชี้แจง แบบประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชน รวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชน

1. จำนวนประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน....1,400.....คน
2. จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน.....279.....ครัวเรือน
3. อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย
 - 1.การเกษตรปลอดสารพิษ.....

2. การค้าขาย.....

3. รับจ้างทั่วไป.....

4. เลี้ยงสัตว์.....

4. ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน

4.1 ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย (เช่น จากการเพาะปลูกการเลี้ยงสัตว์ การทำประมง อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือโรงงานเอกชนที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นต้น)

1. ปลูกผัก...ผักคะน้า-ผักชี.....

2. การเลี้ยงสัตว์ เช่นเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา.....

3. ไล่กรอก.....

4. ปลาขุ่.....

4.2 ผลผลิตจากข้อ 4.1 ซึ่งเป็นผลผลิตด้านการเกษตรมีการแปรรูปก่อนส่งไปจำหน่ายที่อื่น

หรือไม่

ไม่มี

มี

คือ 1. ผักกาด-หอม-ถั่วงอก.....แปรรูปเป็น...ผักดอง.....

2. น้ำตาลโตนด.....แปรรูปเป็น...น้ำตาลปึก.....

3. เนื้อหมู-ข้าวสุก-เครื่องปรุง.....แปรรูปเป็น...ไล่กรอก.....

4.3 การแปรรูปผลผลิตตามข้อ 4.2 ใครเป็นผู้ดำเนินการ

ผลผลิตแต่ละครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ ประกอบด้วย

1. นายสง่า นางลำไย.....

2. นายสุทธิศักดิ์.....

3. นางห่มวย ไทยมณี.....

ผลผลิตที่หลายครัวเรือนร่วมกันดำเนินการ ประกอบด้วย

1. น้ำตาลโตนด

2. กลุ่มปลาขุ่.....

3. อาหารแปรรูปเพื่อการผลิ.....

ผลผลิตที่โรงงานเอกชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นผู้ผลิต ประกอบด้วย

1.

2.

3.

4.4 นอกเหนือจากการใช้วัตถุดิบในหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งในการแปรรูปหรือผลผลิตสินค้าแล้ว มีการซื้อวัตถุดิบจากแหล่งอื่นนอกหมู่บ้าน/ชุมชน มาใช้ในการผลิตสินค้าบ้างหรือไม่

ไม่ได้ใช้วัตถุดิบจากนอกหมู่บ้าน/ชุมชน

ใช้วัตถุดิบจากที่อื่น คือ

1. ผักกาด-หอม.....สั่งซื้อจาก ตลาดสด ในเมือง
2. ปลาทุบึ่ง.....สั่งซื้อจาก ตลาดสด ในเมือง
3. ไส้กรอก.....สั่งซื้อจาก ตลาดสด ในเมือง

4.5 ผลผลิตของหมู่บ้าน/ชุมชนส่วนใหญ่จะส่งไปจำหน่ายที่ใดบ้าง (ระบุจังหวัด)

1. จังหวัดนครราชสีมา.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ ไส้กรอก.....
2. จังหวัดนครราชสีมา.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ ปลาทุบ.....
3. จังหวัดนครราชสีมา.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ ผักกาด-หอม.....

5. รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ต่อครัวเรือน...2,500.....บาทต่อปี

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมการประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง...210.....ครัวเรือน
2. วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (โดยย่อ) โดยการให้ชาวบ้านเสนอและให้มีผู้รับรอง 5 คน หลังจากนั้นให้ชาวบ้านยกมือโดยการนับเสียงส่วนมาก
3. วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง วันที่...3..เดือน..กรกฎาคม..พ.ศ.2544....

4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ หรือไม่

มีครบทุกคน

ไม่ครบทุกคน คือ

1.ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....
2.ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....
3.ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....

5. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเองแล้วมีความเห็นว่า จำนวนคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพมีจำนวน

ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป

ต่ำกว่า 5 คน หรือ ไม่มี

(โปรดระบุตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการในลำดับที่ 4-15 ในช่องว่างที่จัดเตรียมไว้)

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความสามารถพิเศษที่เป็นประโยชน์ต่อกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
1.ประธาน	นายโชติ จินมะเรียง	54	ป.4	ค้าขาย	72,000	ผู้ใหญ่บ้าน, กขคจ., กำนัน
2.รองประธาน	นายสมุด ไชมะเรียง	44	ป.4	ค้าขาย	50,000	ค้าขาย
3.เลขานุการ	นางประนอม วัฒวิถิติ	33	ป.4	ค้าขาย	36,000	ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานอสม.
4.เหรัญญิก	นายสุพน ไพโรบึง	40	มศ.3	รับจ้าง	30,000	อดีตสมาชิก อบต.
5.กรรมการ	นางทวิ นิลปานันท์	34	ป.6	ค้าขาย	30,000	กรรมการกลุ่มออม ทรัพย์สตรี, อสม.
6.กรรมการ ปฏิคม	นายสมาน ชัยมะเรียง	52	ป.4	ค้าขาย	30,000	สารวัตรกำนัน อาสาสมัคร
7.ประชา สัมพันธ์	นายจรัญ พยัคมะเรียง	52	ป.4	ค้าขาย	40,000	กรรมการหมู่บ้าน
8.กรรมการ ติดตามเงินกู้	นายสุพล เสื่อไสมง	37	ป.4	ค้าขาย	50,000	กรรมการหมู่บ้าน
9.ผู้ช่วย เหรัญญิก	นายสมชาย รามมะเรียง	32	ป.6	ค้าขาย	50,000	ช่างรับเหมาก่อสร้าง
10.ผู้ช่วย เหรัญญิก	นางสาวราย พูนเกิดมะเรียง	30	ป.6	ค้าขาย	36,000	กรรมการ กขคจ.
11.กรรมการ ฝ่ายตรวจสอบ	นางสมจิตร ทุดมะเรียง	34	ป.6	ค้าขาย	40,000	กรรมการ กขคจ.
12.กรรมการ ฝ่ายตรวจสอบ	นางอำนาจ หน่อพยอม	29	ป.6	ค้าขาย	40,000	กรรมการ

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความสามารถพิเศษที่เป็น ประโยชน์ต่อกองทุน หมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
13.กรรมการ ติดตามเงินกู้	นางสมศรี ไพโรบิ่ง	34	ป.6	ค้าขาย	40,000	กรรมการ กขคจ.
14.กรรมการ ติดตามเงินกู้	นางประจิตร นาคทะเล	33	ป.6	ค้าขาย	40,000	กรรมการ กขคจ.
15.ผู้ช่วยปฏิคม	นางกัญญา พยัฆมะเรียง	38	ป.4	ค้าขาย	36,000	อสม.หมู่บ้าน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความสามารถพิเศษที่เป็น ประโยชน์ต่อกองทุน หมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
1. ☐ ผู้ทรงคุณ วุฒิ ☐ ที่ปรึกษา	พระอธิการมนตรี จิตสีโล	35	ป.ตรี	-	-	เจ้าอาวาสวัดบึงสาร
2. ☐ ผู้ทรงคุณ วุฒิ ☐ ที่ปรึกษา	นายทองพูน วิริยะจรรยา	52	ป.4	รับจ้าง	12,000	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการกองทุน กขคจ.
3. ☐ ผู้ทรงคุณ วุฒิ ☐ ที่ปรึกษา	นายวิโรจน์ นิลปานันท์	39	ปวท.	นักการ การโรง	48,000	ช่างเชื่อม, เขียนแบบ ออกแบบ
4. ☐ ผู้ทรงคุณ วุฒิ ☐ ที่ปรึกษา	นายสุทธสิศักดิ์ เขียนมะเรียง	42	ป.4	ทำนา	40,000	กรรมการ กขคจ.
5. ☐ ผู้ทรงคุณ วุฒิ ☐ ที่ปรึกษา	นายชัย ไชยมะเรียง	45	ป.4	ค้าขาย	45,000	กรรมการ กขคจ.
6. ☐ ผู้ทรงคุณ วุฒิ ☐ ที่ปรึกษา	นายเชื้อ อินมะเรียง	57	ป.4	ทำนา ทำไร่	45,000	สมาชิก อบต. กรรมการหมู่บ้าน

ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชน

1. ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

- มีแล้ว
 ยังไม่มีระเบียบข้อบังคับ
 อยู่ในระหว่างยกร่าง

ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่

มี ยังไม่มี

ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงิน
ออมการถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัสมาชิก)

ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุน
หมู่บ้าน

ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระคืนเงินกู้

ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกองทุน

ข้อบังคับเกี่ยวกับ มีผู้ค้าประกัน 2 คน

ข้อบังคับเกี่ยวกับ หลักทรัพย์

ข้อบังคับเกี่ยวกับ สามี-ภรรยา-และคนในครัวเรือนต้องรับผิดชอบด้วย

2. วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้นโดย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เป็นผู้กำหนดขึ้นเอง

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง และประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันกำหนดขึ้น

ส่วนที่ 4 ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

1. จำนวนกลุ่ม/องค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน ณ ปัจจุบันมีจำนวน.....กลุ่ม จำแนกเป็น

ลำดับ ที่	ชื่อกลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	จำนวน สมาชิก(คน)	วันที่ จัดตั้ง	เงินทุนสะสม (บาท)
1	กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	บริการเงินกู้	213	2543	130,000
2	ศูนย์ ศส.มช	กองทุนยา	15	2536	740
3	กองทุนแก้ไขปัญหา ความยากจน(กขคจ.)	บริการเงินกู้	207	2543	280,000
4	กลุ่มอาชีพเศรษฐกิจ ชุมชนพึ่งพาตนเอง	กองทุนหมู่บ้าน	207	2543	100,000
5	กลุ่มสมาชิก ฉาปณกิจหมู่บ้าน	หมู่บ้าน	150	1 ต.ค. 40	8,000

2. ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง มีสมาชิกแล้ว ประกอบด้วย

- สมาชิกประเภทบุคคล คือ หัวหน้าครัวเรือน 110 คน
 สมาชิกสมทบ 12 คน

3. จำนวนที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน ในรูปของการถือหุ้น/การออม/ค่าธรรมเนียม/เงินบริจาคหรือให้เปล่า ในปัจจุบันมีดังนี้

เงินออม/เงินถือหุ้น	เป็นเงิน....8,610..... บาท
ค่าธรรมเนียม	เป็นเงิน....2,430..... บาท
เงินบริจาค/ให้เปล่า	เป็นเงิน.....บาท
เงินอื่นๆ คือ	
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	เป็นเงิน....11,040.....บาท

4. การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน

- ยังไม่ได้เปิดบัญชี
 เปิดบัญชีแล้ว เลขที่บัญชี 06-4317-20-053996-6 ธนาคารออมสินสาขา ถนนจอมพล
วันที่เปิดบัญชี 20 ส.ค. 2544
จำนวนเงินฝากคงเหลือ ณ ปัจจุบัน เป็นเงิน 8,610 บาท

5. หมู่บ้าน/ชุมชน มีความร่วมมือหรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้าน ชุมชน หรือ เครือข่ายอื่นนอกหมู่บ้าน/ชุมชนหรือไม่

- ยังไม่มี
 มี ได้แก่ - หมู่บ้าน/ชุมชน/เครือข่าย ต.มะเรียง ตำบลใกล้เคียง
- กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงาน พัฒนาหมู่บ้าน ส่งเสริมอาชีพ
- หมู่บ้าน/ชุมชน/เครือข่าย อนามัยสาธารณสุข
- กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงาน ดูแลสุขภาพ ป้องกันโรคต่างๆ

ส่วนที่ 5 แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองแห่งชาติ

- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง ดังนี้
 - พัฒนาอาชีพที่มีอยู่ให้ดีขึ้น
 - สร้างงานสำหรับผู้ที่ไม่มีงานทำ เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว
 - บรรเทาเหตุฉุกเฉินที่มีเหตุเร่งด่วน
- วิธีการในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้
 - จะปล่อยให้กู้ครัวเรือนละ 1 คน

2. วิธีการในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มีดังนี้

- จะปล่อยให้กู้ครัวเรือนละ 1 คน
- จะปล่อยให้กู้หรือมากตามแต่โครงการที่เสนอมา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้าน และต้องเป็น โครงการที่จะดำเนินการได้จริงกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง จะให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อกิจกรรมอะไรบ้าง

ลำดับที่	กิจกรรมที่ให้กู้ยืม	วงเงินกู้ยืม	อัตราดอกเบี้ย (บาท)	ระยะเวลา ชำระคืน	ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขสำคัญ
1	ค้าขาย	300,000	12บาท/ปี	6 เดือน	ผู้ค้ำประกันหรือหลักทรัพย์
2	ทำการเกษตร	300,000	12บาท/ปี	6 เดือน	ผู้ค้ำประกันหรือหลักทรัพย์
3	เลี้ยงสัตว์	150,000	12บาท/ปี	6 เดือน	ผู้ค้ำประกันหรือหลักทรัพย์
4	อุตสาหกรรม ในครัวเรือน	150,000	12บาท/ปี	6 เดือน	ผู้ค้ำประกันหรือหลักทรัพย์
5	เหตุฉุกเฉิน	100,000	12บาท/ปี	6 เดือน	ผู้ค้ำประกันหรือหลักทรัพย์

6. วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้ ประกอบด้วย

- ผู้ค้ำประกัน 2 คน
- หลักทรัพย์ค้ำประกัน
- สามเษภรรยา และสมาชิกในครัวเรือนร่วมรับผิดชอบ ในกรณีผู้กู้เสียชีวิต

7. วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงินต้น และดอกเบี้ยกู้คืนตามสัญญา

- ผู้ค้ำประกันต้องรับผิดชอบ การใช้เงินคืนด้วย หากผู้กู้ไม่ส่งเงินคืนตามกำหนด คณะกรรมการจะพิจารณาเงินกองทุนต่างๆ ที่จะให้กู้ในคราวต่อไป

8. แนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีแนวทางดังนี้

- พัฒนาหมู่บ้าน
- บรรเทาเหตุฉุกเฉิน

- ส่งเสริมด้านการกีฬา
- ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่น คนชรา – คนพิการ

9. ข้อคิดเห็นอื่นๆ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

- ขยายเวลาในการส่งเงินคืน
- ขอให้รัฐมาช่วยในเรื่องบุคลากร

10. การประเมินความพร้อมในหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

- มั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพร้อมรับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ยังไม่มั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพร้อมรับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

10.1 จากปัญหาและความไม่มั่นใจข้างต้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง สามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้เองใช้เครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

10.2 รัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนด้านวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
 (.....) (.....)
 ประธาน รองประธาน

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....
 (.....) (.....)
 เลขานุการ เภรัญญิก

ลงชื่อ.....
 (.....)
 กรรมการ

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เพื่อการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการจัดระเบียบข้อบังคับ

5.1 ที่ตั้งของกองทุน

วัดบึงสาร หมู่ที่ 5 ตำบลมะเร็ง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน

- 1) เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- 2) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 3) ส่งเสริมการช่วยวิธีการฝากเงินสัจจะและเงินรับฝาก
- 4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 - เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต เทียบตรง โปร่งใส
 - เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่พวกพ้อง
 - เป็นคนไม่มัวเอาในสิ่งอบายมุข ไม่ติดการพนัน
 - เป็นคนรู้จักรักสามัคคี

5.3 แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
- 2) เงินกู้ยืม
- 3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- 5) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า หรือค่าสมัครสมาชิกคณะกรรมการ สามารถนำมาใช้จ่ายได้เลย

เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

5.4 คุณสมบัติของสมาชิก

- 1) เป็นผู้ที่พักอาศัยในบ้านบึงสารเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน
- 2) เป็นที่พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน ได้มีมติเห็นชอบด้วยให้เข้าเป็นสมาชิก
- 3) เป็นผู้พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน
- 4) มีเงินฝากสัจจะ
- 5) สมาชิกจะต้องนำเงินสัจจะมาฝากทบทุกหกเดือน

5.5 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- 1) ชื่อนามขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้คณะกรรมการกองทุน
- 2) ผู้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบึงสารจะต้องมีอายุ 20 ปี ขึ้นไป และจะต้องเป็นผู้ที่มี

ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านบึงสาร

3) ผู้ที่ไม่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่สามารถที่จะกู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

5.4 คุณสมบัติผู้กู้

- 1) เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านหรือชุมชนอย่างน้อย 2 ปี
- 2) เป็นผู้ที่มิอายุ 20 ปีบริบูรณ์ และต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านบึงสาร ไม่น้อยกว่า 6 เดือน
- 3) เป็นผู้ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไม่ติดการพนัน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียด้านการเงิน และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย
- 4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือ ไร้ความสามารถ
- 5) ไม่เคยรับโทษจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทำโดยประมาท
- 6) ไม่เคยต้องคำพิพากษา
- 7) ไม่เคยถูกไล่ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
- 8) ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
- 9) ไม่เคยถูกให้ออกจากคณะกรรมการกองทุน ด้วยมติคณะกรรมการ

5.5 สรุปมติในที่ประชุมระเบียบการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านบึงสาร 1,000,000 บาท

- 1) ค่าสมัครเป็นสมาชิก คนละ 20 บาท
- 2) การกู้ยืมเงินวางคดระเบียบคือมีดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท ต่อเดือนและร้อยละ 12 ต่อปี
- 3) กู้ยืมแล้วต้องส่งคืนปีละ 2 ครั้งคือ 6 เดือนต่อครั้ง
- 4) หากกู้ยืมไม่ถึงหมื่นให้หากคนค้ำประกัน 2 คน
- 5) จะต้องกำหนดวันเปิดและปิดรับสมัครสมาชิกกองทุน 1,000,000 ภายใน วันที่ 15 สิงหาคม ถึงวันที่ 19 สิงหาคม 2544
- 6) กรรมการสามารถเอาดอกเบี้ยมาใช้ในการพัฒนาในหมู่บ้านได้
- 7) เงินที่กู้ไปจะต้องเอาไปประกอบอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ให้แก่ครอบครัว เช่นการค้าขาย เพื่อการเกษตรเลี้ยงสัตว์ หัตถกรรม เป็นต้น
- 8) ผู้ที่ส่งเงินตามกำหนดที่ตั้งไว้หรือมีประวัติส่งเงินดีท่านจะมีสิทธิกู้ต่อไปได้ภายในปีต่อไปผู้ที่มาค้ำประกันให้กรรมการทุกท่านจะไม่พิจารณาให้ท่านเพื่อประธานได้อ่านเงื่อนไขให้ฟังทุกข้อ ในที่ประชุมแล้วชาวบ้านไม่มีใครขัดข้องมีมติเห็นชอบด้วย

5.6 ผลกำไรปลายปี

- 1) ปันผลให้แก่สมาชิก ร้อยละ 10%
- 2) เป็นทุนเพื่อสมทบกองทุนในอัตรา ร้อยละ 15%

- 3) ส่งเสริมทุนการศึกษาโรงเรียน ร้อยละ 10%
- 4) เป็นทุนพัฒนาอาชีพในหมู่บ้าน 10%
- 5) เป็นค่าตอบแทนคณะกรรมการ ร้อยละ 20%
- 6) เป็นทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านและสาธารณประโยชน์ ร้อยละ 10%
- 7) เป็นทุนเพื่อสูงอายุคนยากจนผู้ไร้ความสามารถ คนพิการ 10%
- 8) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ร้อยละ 10%
- 9) บำรุงพุทธศาสนา 5%

(ภาคผนวก)

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีสาระสำคัญดังนี้

6.1 สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยใช้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนให้คณะกรรมการพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

6.2 คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกิน 20,000 บาทในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินจำนวน 50,000 บาท การอนุมัติเงินกู้ถูกเงินให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น

6.3 ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้กู้และธนาคารทราบ โดยเร็ว

6.4 คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

6.5 ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้ที่เป็นอัตราที่แน่นอนตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณ และสภาพเศรษฐกิจและสังคมในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองเป็นหลัก และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย

6.6 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้ว

เสร็จภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปีนับแต่วันทำสัญญา การชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุน
ทุกประเภท ผู้กู้หรือผู้ที่นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคาร และนำหลักฐานการชำระ
คืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือ
ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

6.7 ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนต้นเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่
กำหนดไว้ในสัญญาผู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด
ไว้อย่างแน่นอนสำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระ เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้

6.8 ในกรณีที่ผู้กู้มิได้เริ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐาน
อันเชื่อถือได้ว่าผู้กู้ นำเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ให้คณะ
กรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระ
คืนเต็มจำนวนได้โดยทันที

สมาชิกซึ่งที่ประชุมสมาชิกมีมติให้พ้นจากสมาชิก ห้ามมิให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุน
เป็นระยะเวลา 2 ปี

(ที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.
ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน
เมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนัก
เลขานุการนายกรัฐมนตรี, 2544 : 23-25)

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพ์ โมเดล

รูปแบบการประเมินแบบชีพพ์ โมเดล

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็นการ
ประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการด้วย โดยเฉพาะการ
ประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่นจุดด้อย
ของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรม แผนการประชุมได้ทันทั่วทั้ง และมีการประเมินรวม
สรุปหลังโครงการประชุมสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของ โครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสม
ที่จะใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมินแบบชีพพ์ จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้เพราะนักประเมินจะได้ข้อ
คิดข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของ โครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นการรับข่าวสาร
แบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวก
ในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์,บรรณาธิการ,2544)

แบบจำลองชีพที่จะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์
- 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบโครงการ
- 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้เพื่อการควบคุมการดำเนินการของโครงการ
- 4) การดูประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินและดูผลสำเร็จของโครงการ

การประเมินด้านต่างๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินสภาพแวดล้อมเป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นด้านความสัมพันธ์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริงต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาพแวดล้อมจัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของที่ประชุมและสถานการณ์

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ความเหมาะสมของแผนงานต่างๆ ที่จัดขึ้น ข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ

- ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
- ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
- การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้

ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในการประเมินในด้านอัตรากำลัง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นจะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด วางแผนงานและการดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสถานะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้น ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนดำเนินการได้รับอนุมัติและลงมือทำ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้น การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์ใหญ่ 3 ประการคือ

- เพื่อหาข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้
- เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน
- เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดหมายเพื่อวัด และแปลความหมายของความสำเร็จ ไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีคามจำเป็นยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วย ระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของการประเมินผลผลิต จะรวมสิ่งต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกัน คือ การดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไร เปรียบเทียบผลที่วัดมา ได้กับมาตรฐานสัมบูรณ์ หรือ มาตรฐานสัมพันธ์ ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัย และกระบวนการร่วมด้วย

8. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ

หนังสือพิมพ์มติชน วันศุกร์ที่ 4 มกราคม 2545 หน้า 18

หนังสือพิมพ์มติชน วันพฤหัสบดีที่ 31 มกราคม 2545 หน้า 12

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

1. วิธีการประเมินโครงการ

1.1 รูปแบบการประเมิน

1) หลักการพื้นฐานของการประเมินเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง

2) การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค่าของตัวบ่งชี้ จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกตัว ตัดสินสำหรับตัวบ่งชี้ใดบ้างแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์นั้นส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีการกำหนดก็เสนอผล โดยไม่มีการตัดสินค่าแต่เป็นการรายงานผลข้อมูลตามสภาพจริง

3) รูปแบบการประเมินเป็นการประเมินเชิงระบบซึ่งตรงกับซีพีพี โมเดล (CIPP Model : Context – Input – Process – Product) ซึ่งจะใช้พิจารณาโครงการที่ถูกประเมินในเชิงระบบ (System approach) ด้านต่างๆ ดังนี้

- การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น คำว่า “บริบท” หมายถึง สภาพแวดล้อมซึ่งอยู่รอบ ๆ หน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น

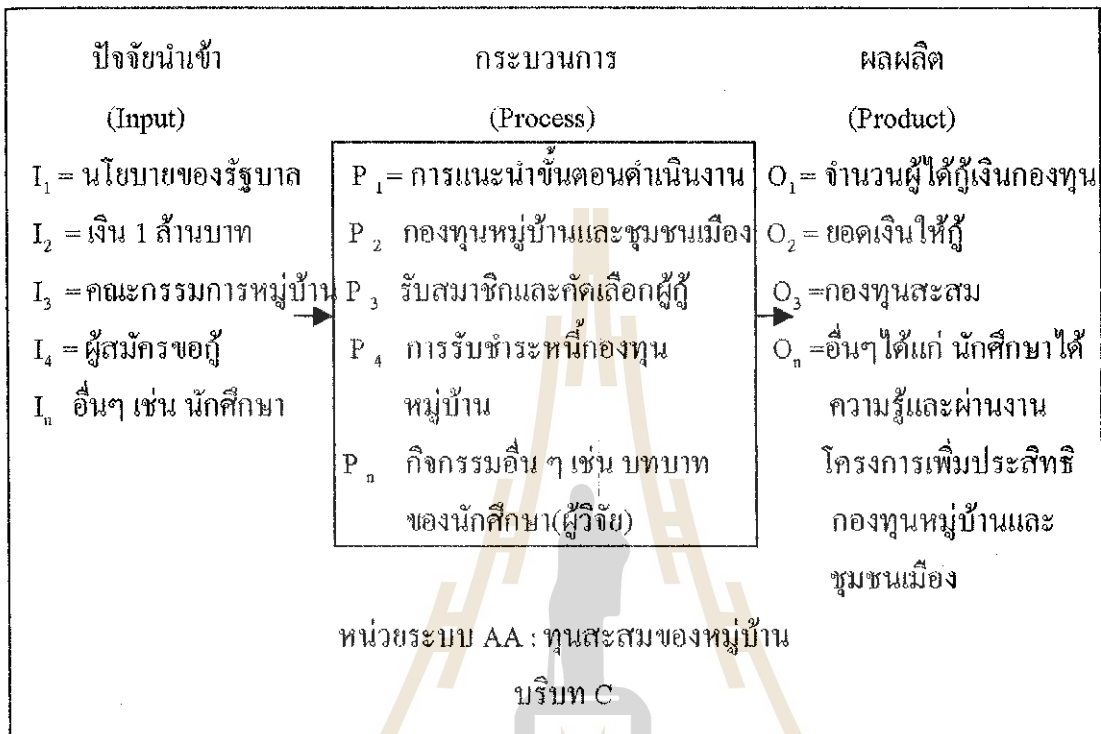
- การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งปวงของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

- การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการทั้ง 2 หน่วยระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

- การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้แต่ละราย

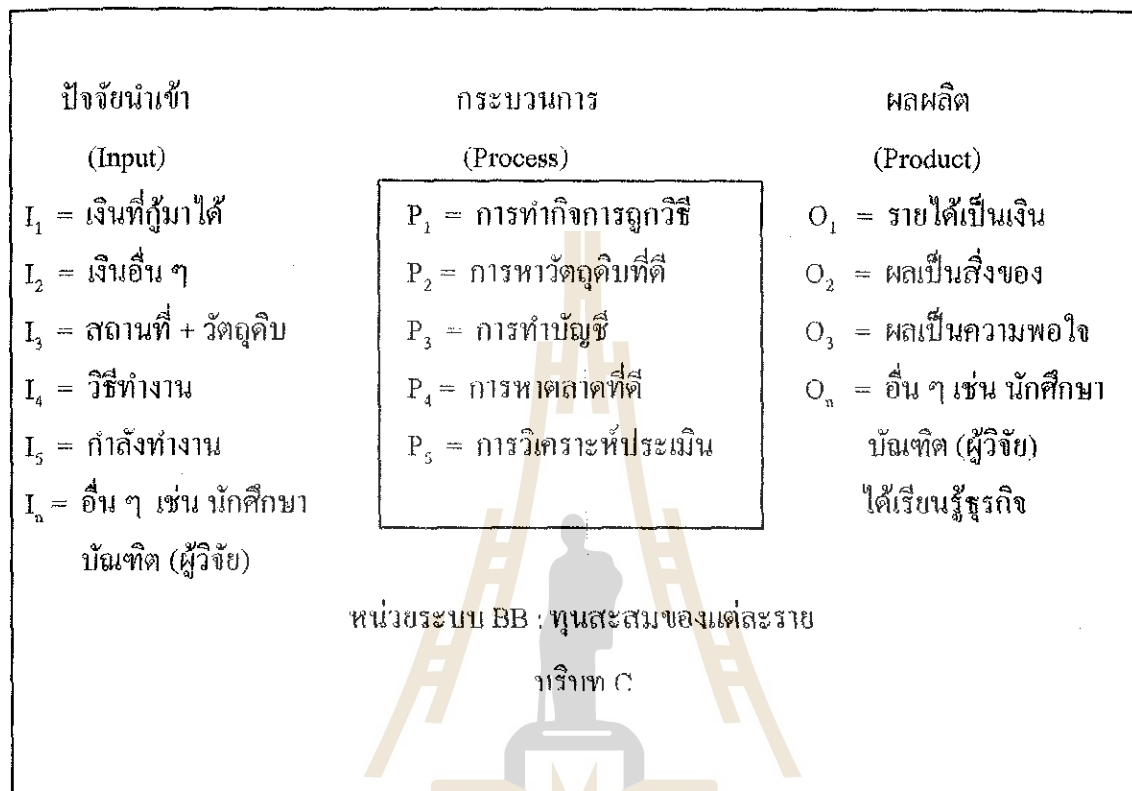
ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของระบบข้างต้น มาใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ผู้วิจัยศึกษาได้แก่ “หน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน” ดังนี้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

สำหรับหน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้จำแนกองค์ประกอบของระบบ แบ่งเป็น 3 ส่วนด้วยกันคือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) ดังปรากฏในแผนภูมิหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย (B1...Bn)

สำหรับหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย ผู้วิจัยได้จำแนกองค์ประกอบของระบบแบ่งเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) ดังปรากฏในแผนภูมិหน่วยระบบ B

(ที่มา : ชุตติวารสารนิพนธ์หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการประเมินโครงการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 2545 : 21)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยประเมินกองทุนหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้ศึกษาจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา แนวทางการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ทำได้โดยกำหนดกลุ่มประชากรของการศึกษาวิจัยที่ชัดเจนได้แล้วในขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยต้องใช้วิธีการสุ่มเพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนั้น

วิธีการเลือกประชากรในการวิจัย

ในการวิจัยการประเมินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการสอบถามความเห็นความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 65 ราย

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านจากจำนวนผู้กู้เงินทั้งหมดคือ 65 ราย ผู้วิจัยใช้ประชากรในการวิจัย 50% เท่ากับจำนวน 35 ราย
- กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาด้านต่างๆ มีดังนี้

ข้อมูลตัวอย่าง	แบบ บร.ที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง
1. แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชน	บร.1	ประชาชน 50% ของจำนวนครอบครัวบ้านบึงสาร
2. แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	บร.2	ประชาชน 50% ของจำนวนครอบครัวบ้านบึงสาร
3. แบบรายงานความรู้ความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	บร.3	กรรมการกองทุน, สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, ประชาชนบ้านบึงสาร
4. แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน	บร.4	กรรมการกองทุน, สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
5. แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	บร.5	กรรมการกองทุนหมู่บ้านทุกหมู่บ้านใน ต.มะเริง
6. แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	บร.6	กลุ่มผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านตามอาชีพต่าง ๆ
7. แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน	บร.7	ประชาชน 50% ของจำนวนครอบครัวบ้านบึงสาร
8. โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	บร.8	กลุ่มผู้ทำผลิตภัณฑ์จากหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
9. แบบบันทึกการสัมภาษณ์	บร.9	ประชาชน 50% ของจำนวนครอบครัวบ้านบึงสาร
10. แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน	บร.10	กรรมการและสมาชิกกองทุน

ข้อมูลตัวอย่าง	แบบ บร. ที่ใช้	กลุ่มตัวอย่าง
11. แบบศึกษาเจาะลึกกรณี	บร.11	ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน
12. การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน	บร.1.2	กลุ่มตัวแทนประชาชนทุกหมู่

(ที่มา : แบบรายงานบริบทชุมชน บร.1-บร.12)

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวแปรและตัวชี้วัดการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามแนวคิดเชิงระบบของStufflebeam ที่ได้มีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามวิธีการประเมิน โครงการ ประกอบด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
 2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย
- การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านซึ่ง ได้ตัวชี้วัด ดังนี้ตัวชี้วัด

หน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยตัวชี้วัด

4 หมวดคือ

- 1) ตัวชี้วัดบริบท ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้
 - ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
 - ภาพปัจจุบันของหมู่บ้าน
 - ด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้าน
 - ด้านวัฒนธรรมของหมู่บ้าน
- 2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - นโยบายของรัฐบาล
 - เงิน 1 ล้านบาท
 - คณะกรรมการหมู่บ้าน
 - ผู้สมัครขอกู้
- 3) ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - การคัดเลือกผู้กู้

- การรับชำระหนี้
 - การทำบัญชี
- 4) ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
- จำนวนผู้ได้กู้เงินกองทุน
 - ยอดเงินให้กู้
 - กองทุนสะสม

ตัวชี้วัดหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 หน่วย คือ

- 1) ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น

ของหน่วยระบบ A

1.2 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัวประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- ความรู้ความสามารถของผู้กู้
- หนี้สินของผู้กู้ทั้งในระบบและนอกระบบ
- ททรัพย์สินของผู้กู้
- อาชีพหลักของผู้กู้
- รายได้ของครอบครัว
- ประสบการณ์ในการดำเนินงาน

- 2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- เงินที่กู้มาได้
- เงินอื่นๆ
- สถานที่และวัสดุคิป์
- วิธีการทำงาน
- กำลังทำงาน

- 3) ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- การทำกิจการถูกวิธี
- การหาวัสดุคิป์ที่ดี
- การทำบัญชี
- การหาตลาดที่ดี

4) ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

4.1 ผลโดยตรง ได้แก่

- รายได้เป็นเงิน
- ผู้รู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ

4.2 ผลกระทบโดยตรง

- ผู้รู้ได้ขยายกิจการ

4.3 ผลกระทบทางอ้อม

- ผู้รู้มีการพึ่งพาตนเอง
- การกลับคืนถิ่นของประชาชน

การประเมินจะต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A จะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าการดำเนินงานกิจการของผู้รู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้รู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น

การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าของตัวแปร

ต่อไปนี้เป็นรายการตัวแปรที่จะให้ข้อมูลแสดงลักษณะของค่าของตัวแปรเพื่อความสะดวกแก่การเก็บข้อมูล และเขียนสรุปผล

1. การเกิดกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1) การมีกองทุนหมู่บ้าน	- มีกองทุนอยู่แล้วก็กองทุน - มีกองทุนขึ้นมาใหม่ จากเงินกองทุน 1 ล้าน
2) การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน	- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้
3) ทักษะคิดที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน	- มีความต้องการให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน - มีกองทุนสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้
4) การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	- มีการพัฒนาอาชีพ - มีการสร้างงาน สร้างรายได้
5) แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน	- มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน - มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือ
6) ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุน	- จำนวนสมาชิกกองทุน - จำนวนเงินออมและเงินทุนสะสม - ยอดเงินคงเหลือของกองทุน 1 ล้าน

2. การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1) คณะกรรมการบริหารกองทุน	- มีคณะกรรมการบริหารกองทุน
2) ระเบียบการบริหารกองทุน	- มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบ - มีระเบียบการบริหารกองทุน - มีการร่วมสร้างตามระเบียบ
3) การดำเนินงานตามคณะกรรมการบริหารกองทุน	- มีการประชุมของคณะกรรมการ - มีการรับสมัครสมาชิก - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน - มีการรับฝากเงิน
4) การตัดสิ้นเงินกู้	- มีระเบียบการกู้และขอกู้ - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย - จำนวนผู้กู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ - จำนวนยอดกองทุนสะสมจากเงิน 1 ล้าน - จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ
5) มีการจัดสรรผลประโยชน์	

3. การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1) มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2) มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	- มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน
3) มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพึ่งตนเอง
4) มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง	- มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ
5) มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
6) มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารกองทุน - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารกองทุน

4. การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1) ศักยภาพเดิมของบริบท	- สภาพป่า สภาพของดิน สภาพน้ำ - จำนวนประชากร - ถนน ไฟฟ้า ประปา
2) ทุนด้านการเงิน	- จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน - จำนวนกลุ่มต่าง ๆ
3) ทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ	- จำนวนและลักษณะประชากร - การประกอบอาชีพ
4) ทางทางปัญญา	- จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน - จำนวนนักเรียนในระดับต่างๆ

ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1) การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน	- มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้ง
2) มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน	- จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน
3) มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	- จำนวนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1) มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้ง	- จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน
2) มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้ง	- จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจ

(ที่มา : ชุดวิชาสารนิพนธ์หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการประเมิน โครงการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, 2545 : 46-49)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ มีดังนี้

- 1) แบบสังเกต
- 2) แบบสัมภาษณ์
- 3) แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ มีดังนี้

ข้อมูล	แบบ บร.ที่ใช้	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
1. แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน	บร.1	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
2. แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	บร.2	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
3. แบบรายงานความรู้ความเข้าใจทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน	บร.3	แบบสัมภาษณ์
4. แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน	บร.4	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์
5. แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	บร.5	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
6. แบบรายงานผลการจัดเวที	บร.6	แบบสังเกต
7. แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน	บร.7	แบบสัมภาษณ์
8. โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	บร.8	แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม
9. แบบบันทึกการสัมภาษณ์	บร.9	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
10. แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน	บร.10	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
11. แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี	บร.11	แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์
12. การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน	บร.12	แบบสัมภาษณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการวางแผนที่จะออกเก็บข้อมูล คือมีการแบ่งกลุ่มที่จะเก็บข้อมูลโดยเลือกกลุ่มกรรมการ, กลุ่มสมาชิกผู้กู้, กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนิงสาร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่กำหนด คือแบบสำรวจ บร.1 – บร.12 การจัดประชุมเวทีประชาชน การสังเกต เมื่อได้ข้อมูลมาจึงนำมาวิเคราะห์ต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำมาตรวจสอบความถูกต้อง จัดหมวดหมู่ของข้อมูลตามเกณฑ์ (ตัวชี้วัด) ที่ตั้งไว้ ประมวลผล ติดตาม สรุปประเด็นสำคัญและเรียบเรียงข้อมูลดังนี้

- ผลการประเมินบริบทชุมชน
- ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
- ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
- ผลอื่นๆ ที่เกิดจาก โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผู้วิจัยนำเสนอผลการติดตามการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติการ รายงานตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทั้ง 4 ประการ ซึ่งมีดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทท้องถิ่น
2. ผลการประเมิน โครงการ โดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ ได้แก่
 - เพื่อทราบว่าเงินที่ชาวบ้านกู้ไปนั้นนำไปใช้ประโยชน์และจะได้รับการส่งคืน หรือ ไม่
 - เพื่อต้องการทราบว่ากองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งหรือไม่
 - เพื่อต้องการทราบผลที่มีต่อการติดตามและประเมินผลดำเนินงานของกองทุน

1. ผลการประเมินบริบทท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมา

บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ก่อตั้งมาแล้วประมาณ 200 ปี เมื่อก่อน เรียกป่าลวก เพราะมีไม้ลวก ไม้เต็ง จำนวนมาก ต่อมาจึงเรียกบึงสาร เพราะมีบึงอยู่ด้านหลังของวัดบึง สารแรกเริ่มมีชาวบ้านประมาณ 20 ครอบครัว ต่อมาปัจจุบันได้มีการขยายที่อยู่ มีจำนวน 273 ครอบครัว เนื่องจากความเจริญในเมืองขยายเข้ามา จึงมีครอบครัวใหม่ ๆ มาอาศัยอยู่จำนวนมากขึ้น

ทำเลที่ตั้ง

บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ตั้งอยู่ที่ ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา อยู่ห่างจากตัวเมือง นครราชสีมา ประมาณ 8 กิโลเมตร ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 226 ถนนเพชรมาตุมา การเดินทาง จากตัวเมืองประมาณ 30 นาที มีรถโดยสารวิ่งทุก 20 นาที

สภาพดินของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นดินทรายปนดินร่วนไม่ค่อยอุ้มน้ำเท่าใดนัก และแหล่งน้ำก็มีน้ำน้อยไม่สามารถทำการเกษตรแบบต้องใช้น้ำมากได้ตลอดปี จึงทำนาได้เพียง 1 ครั้ง/ปีมีการปลูกพืชคือมันสำปะหลังเพราะไม่ต้องใช้น้ำมาก มีการปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับไว้บริโภคเองและขายที่ตลาด โดยใช้น้ำบาดาล หรือน้ำประปาหรือการรองน้ำฝน

ป่าไม้ในหมู่บ้านปัจจุบันไม่มีแล้วนอกจากต้นไม้ผลยืนต้นที่ชาวบ้านปลูกเพื่อบริโภค เป็นร่มเงาภายในเขตบริเวณบ้านเท่านั้น

วัดและประเพณี

ในหมู่บ้านมีวัด 1 แห่ง ตั้งอยู่ด้านหน้าทางเข้าหมู่บ้าน มีพระภิกษุ 8 รูป วัดบึงสารจะเป็นศูนย์รวมในการจัดกิจกรรมส่วนรวมของหมู่บ้านหรือเมื่อมีการประชุมชาวบ้าน หรือมีงานประเพณีต่างๆ เดือนที่มีประเพณีสำคัญๆ ที่ประกอบกิจกรรมที่วัด

เดือนมกราคม	มีการทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่
เดือนกุมภาพันธ์	มีการจัดงานประจำปี
เดือนเมษายน	มีการก่อกองทรายงานสงกรานต์ มีการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่
เดือนกรกฎาคม	มีการร่วมกันทำบุญตักบาตรแห่เทียนเข้าพรรษา
เดือนกันยายน	มีการทำบุญวันออกพรรษา
เดือนพฤศจิกายน	มีพิธีทางศาสนาและร่วมลอยกระทงที่วัด

ลักษณะประชากร

หมู่บ้านบึงสาร มีจำนวนครัวเรือน 273 ครัวเรือน ประชากรทั้งหมด 1,298 คน ชาย 577 คน หญิง 721 คน

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)
1.เพศ	
ชาย	577
หญิง	721
2.อายุ	
1 วัน – 3 ปีเต็ม	55
3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	51
6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	94
12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	78
14 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	60

ลักษณะของประชากร	จำนวน (คน)
18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	689
50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	112
60 ปี 1 วันขึ้นไป	144
3.การศึกษา	
ภาคบังคับ	1182
มัธยมต้น	45
มัธยมปลาย	40
อนุปริญาหรือเทียบเท่า	20
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	21

การศึกษา หมู่บ้านบึงสารมีโรงเรียน 1 แห่ง ชื่อ โรงเรียนบ้านบึงสารมีการเรียนการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย โรงเรียนระดับประถม ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2477 และระดับมัธยม ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2536 มีจำนวนครูทั้งหมดรวม 29 คน จบการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี 2 คน ปริญญาตรี 24 คน ปริญญาโท 3 คน

โรงเรียนบ้านบึงสารมีครูที่สอนจบวิชาดังนี้

การปฐมศึกษา 8 คน, บริหารการศึกษา 3 คน, ศิลปศึกษา 2 คน, เทคโนโลยี 1 คน, พลศึกษา 2 คน ภาษาไทย 2 คน, อุตสาหกรรม 2 คน, คหกรรม 2 คน, ประวัติศาสตร์ 2 คน, คณิตศาสตร์ 2 คน

จำนวนนักเรียนระดับอนุบาล

ชั้นอนุบาล 1 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 44 คน

ชั้นอนุบาล 2 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 27 คน

จำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา

ชั้นประถม 1 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 27 คน

ชั้นประถม 2 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 28 คน

ชั้นประถม 3 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 34 คน

ชั้นประถม 4 มี 3 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 59 คน

ชั้นประถม 5 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 35 คน

ชั้นประถม 6 มี 2 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 33 คน

จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ชั้นมัธยม 1	มี	2 ห้อง	มีจำนวนนักเรียน	21 คน
ชั้นมัธยม 2	มี	2 ห้อง	มีจำนวนนักเรียน	28 คน
ชั้นมัธยม 3	มี	1 ห้อง	มีจำนวนนักเรียน	22 คน

เศรษฐกิจ สาธารณูปโภค

ปัจจุบันในหมู่บ้านมีสาธารณูปโภคต่างๆ ดังนี้ ไฟฟ้า, น้ำประปามีครบทุกครัวเรือน บางครัวเรือนจะใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำประปาด้วย ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กมี 5 สายจากหน่วยงานของรัฐบาล อบต. อบจ. มีความยาว ทั้งหมด 2,500 เมตร และถนนลูกรังประมาณ 2,300 เมตร มีโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 2 ตู้ การเดินทางจากหมู่บ้านเข้ามาในตัวเมือง จะมีรถโดยสารวิ่งทุก 15 นาที ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 30 นาที ในหมู่บ้านมีจำนวนร้านค้า 10 ร้าน มีโรงสี 1 แห่ง มีการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนประกอบโต๊ะ 2 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง, ค่าขาย, เกษตรกร มีการเลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคตามบ้าน ถ้าเหลือจึงนำมาขาย เช่น ไก่บ้าน มีการปลูกพืชผักสวนครัวผักกริมรั้วไว้บริโภค

รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครัวเรือน โดยสรุปทั้งหมดประมาณ

10,000 - 30,000 บาท	มี	10 ครัวเรือน
30,001 - 50,000 บาท	มี	48 ครัวเรือน
50,001 - 100,000 บาท	มี	186 ครัวเรือน
100,001 บาทขึ้นไป	มี	29 ครัวเรือน

ในชุมชนมีการรวมกลุ่มองค์กร ปัจจุบันมี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีจำนวนสมาชิก 213 คน มีเงินทุนสะสม 130,000 บาท จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2543 กลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเอง มีจำนวนสมาชิก 207คน มีทุนสะสม 100,000 บาท จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2543 กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน จำนวนสมาชิก 150 ครอบครัว จัดตั้งเมื่อ วันที่ 1 ต.ค. 2540

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

1) ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

- นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจากการสัมภาษณ์ในหมู่บ้านพบว่าประชาชนเข้าใจว่ากองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทที่รัฐบาลให้มาให้นำมาเพื่อประกอบอาชีพที่ทำอยู่หรือประกอบอาชีพใหม่โดยให้เงินกู้มาใช้หมุนเวียนในหมู่บ้าน

- เงิน 1 ล้านบาทได้รับการจัดสรรเข้าหมู่บ้านบึงสารนั้นทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้นำเงินมาให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อพัฒนาอาชีพ

- การบริหารงานของคณะกรรมการจะมีการจัดการเพียงไม่กี่คนที่ปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากคณะกรรมการไม่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน

- สมาชิกบางส่วนนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ และบางคนก็กู้เพื่อสิทธิในการกู้เท่านั้น

2) ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A พบว่า

- การแนะนำขั้นตอนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมีพัฒนาการประจำตำบลบึงสารมาให้คำแนะนำและให้ความรู้ความเข้าใจกับคณะกรรมการกองทุน

- การรับสมาชิกและคัดเลือกผู้กู้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะพิจารณาจากโครงการที่เสนอมาและนิสัยอันดีและความสามารถในการใช้เงินคืนกองทุนหมู่บ้าน

- การรับชำระหนี้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้น คณะกรรมการจะรับชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา

- การทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านพบว่ากรรมการขาดความรู้เรื่องการทำบัญชี

3) ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A พบว่า

- จำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดของกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเริง จำนวน 65 ราย

- ยอดเงินให้กู้ทั้งหมดรวม 840,000 บาท

- กองทุนสะสมมีจำนวน 8,610 บาท

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

1) ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

- ความรู้ความสามารถของผู้กู้แต่ละครอบครัวจากการประเมินพบว่าผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักการแก้ไขปัญหา

- รายได้ของครอบครัวอยู่ระหว่าง 50,000 – 100,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่รายได้ของครอบครัวอยู่ที่ 5,500 บาทต่อเดือน

- ประสบการณ์ในการดำเนินงานผู้กู้ส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการดำเนินการอยู่แล้ว

2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

- เงินที่กู้มาได้จากเงินกองทุนหมู่บ้าน พบว่าส่วนใหญ่จะให้ผู้กู้ได้ตามฐานะการเงินของครัวเรือนเงินกองทุนที่ให้ปล่อยกู้ มีตั้งแต่ 5,000 – 20,000 บาท โดยส่วนใหญ่จะกู้ประมาณ 10,000 บาท โดยผู้ที่ขอกู้ส่วนใหญ่จะได้จำนวนเงินตามที่ต้องการการประกอบการของผู้กู้ส่วนใหญ่ดำเนินงานเดิม

ที่เคยทำอยู่แล้ว ส่วนผู้กู้ที่ประกอบอาชีพใหม่ก็มักมีญาติพี่น้องที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ อยู่แล้วก็จะสอบถามวิธีการทำ ส่วนการทำงานก็จะช่วยกันในครอบครัว อาจมีการจ้างงานบ้าง เช่น เวลาเกี่ยวข้าว

3) ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละรายพบว่า ผลผลิตที่ได้ออกมาตามที่ต้องการและมีคุณภาพดีการหาวัตถุดิบของผู้กู้ ส่วนใหญ่จะหาวัตถุดิบจากตัวเมืองเพราะมีให้เลือกมากและราคาถูกกว่าผู้กู้ส่วนใหญ่จะไม่ทำบัญชีเพราะเป็นการทำแบบครอบครัวเงินทุนไม่มากจึงไม่นิยมทำบัญชีและผู้กู้ไม่ค่อยมีความเข้าใจเรื่องการทำบัญชีการขาดตลาดส่วนใหญ่ญาติพี่น้องเคยไปที่ไหนก็จะไปที่เดิมกัน

4) ผลการประเมินของหน่วยระบบ B พบว่า

(1) ผลโดยตรง ได้แก่

- ผู้กู้มีรายได้จากการขายผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

(2) ผลกระทบโดยตรง ได้แก่

- ผู้กู้ได้นำเงินจากที่กู้มาเป็นทุนประกอบกิจการเพิ่มขึ้น

(3) ผลกระทบทางอ้อม

- เป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับผู้กู้ในการประกอบกิจการให้เกิดความเข้มแข็งในกิจการ

กระบวนการจัดตั้ง

1. จัดทำระเบียบข้อบังคับ

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการ และประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อ

บังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน (กตিকা) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีแนวทางดังนี้

- วงเงินกู้รายหนึ่งไม่เกิน 20,000 บาท หากต้องเกินต้องมีให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

แต่รายหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท

- ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ยืมไม่เกิน 1 ปี

2. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุน และสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามกตিকাที่วางไว้ เช่น

- การรับสมาชิก

- การระดมทุน

- การจัดทำบัญชี

- การจัดระบบตรวจสอบ

- การมอบหมายภารกิจ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

การประเมินความพร้อมกองทุน

เมื่อกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ได้ยื่นขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้วคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
- ความรู้ประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารของคณะกรรมการ
- ระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
- การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในกองทุนหมู่บ้าน
- การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับกองทุน
- การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

กิจกรรมหลักของกองทุน

การจัดสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีการบริหารจัดการกองทุนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากประธานกองทุน มีการติดตามความเคลื่อนไหวของเงิน ทั้งเงินที่เข้าและเงินที่ออกจากกองทุน ติดตามความเคลื่อนไหวของสมาชิก ได้ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้กับคณะกรรมการกองทุนหรือไม่และจัดเวทีเพื่อนำเสนอเรื่องของกองทุน มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน – ราชการ – เอกชน

บทบาทของกองทุนเงินล้านและการพัฒนาชุมชน

บทบาทและหน้าที่ของกองทุน ได้แก่ การจัดสรรเงินเพื่อให้สมาชิก ได้กู้ยืมเพื่อนำไปพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างรายได้หรือลดรายจ่ายของสมาชิกให้แก่ครอบครัว หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองในเขตความรับผิดชอบของกองทุนหมู่บ้านนั้น นอกจากนี้ยังได้กำหนดกฎเกณฑ์ให้กองทุนหมู่บ้านสามารถนำดอกผลที่เกิดจากเงินที่ได้รับเพื่อนำไปใช้ในกิจการสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองในเขตความรับผิดชอบของกองทุนได้

สมาชิกผู้กู้

กองทุนบ้านบึงสาร มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 122 ราย มีสมาชิกที่กู้ 65 ราย อนุมัติเงินกู้ทั้งหมด 65 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้	ประเภทอาชีพ
1	น.ส.สารอง ปรีกมะเรียง	7,000	เลี้ยงไก่
2	น.ส.น้อย ชลภักดี	10,000	เลี้ยงหมู
3	น.ส.ตัม ไทยมะณี	10,000	ปลูกผัก
4	นางถาวร รามมะเรียง	10,000	ก๊วยเตี๋ยว
5	น.ส.สมพร ชุตมะเรียง	10,000	ก๊วยเตี๋ยว
6	นางสมศรี ไพรบึง	20,000	ขายผัก
7	นางประจักษ์ ขอมมะเรียง	10,000	ขายผลไม้
8	น.ส.บุญช่วย มั่งมะเรียง	10,000	ของชำ
9	นางเหลือ สารเชื้อ	10,000	อาหารทะเล
10	นางมาลัย พัทมะเรียง	10,000	ขายผลไม้
11	นางสังัด สาตร์มะเรียง	10,000	-
12	นางทวาท กระจ่างโพธิ์	10,000	ขายของชำ
13	นางแสงเดือน พัทมะเรียง	10,000	ขายขนมเปียก
14	นายต้อม จีนมะเรียง	5,000	เลี้ยงไก่
15	นายเพิ่ม พูนเกิดมะเรียง	10,000	เลี้ยงปลา
16	นางสำเนา เขียมมะเรียง	10,000	ค้าขาย
17	นางสมจิตร ยินมะเรียง	20,000	ขายผลไม้
18	นางสมพร อัจฉรินทร์	10,000	ขายผักขายปลา
19	นางเล็ก จันทร์กระสัง	10,000	ขายผลไม้
20	นางเขียม จอเกาะ	10,000	เลี้ยงปลา
21	นางสงสัย ไชมะเรียง	10,000	เลี้ยงหมู
22	นางสมกิต คานมะเรียง	20,000	ค้าขายหมู
23	นางสมพร พูนเกิดมะเรียง	10,000	ขายผัก
24	นางหมวย ไทยมะณี	10,000	ทำอาหาร
25	นางสมร นาคนรงค์	20,000	ขายของชำ
26	นางสมพร ขอมมะเรียง	10,000	ขายผักผลไม้
27	นางสารวย พูนเกิดมะเรียง	10,000	ขายเสื้อผ้า

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้	ประเภทอาชีพ
28	นางประนอม วัฒนวิดี	20,000	ขายเสื้อผ้า
29	นางอำนาจ หน่อพยอม	10,000	ขายเสื้อผ้า
30	นายสาย สีนมะเร็ง	20,000	ขายอาหารสด
31	นางอ่อง ก้อนโตน	20,000	-
32	นายสมาน ไพรบึง	20,000	เลี้ยงปลา
33	นางไพล่ ผลอินทร์มะเร็ง	10,000	เลี้ยงสัตว์
34	นางปราณี กุ้งมะเร็ง	10,000	อาหารตามสั่ง
35	นางรำพัน ฤทธิจันทร์	10,000	เพาะเห็ด
36	นายชม ยินมะเร็ง	10,000	เลี้ยงปลา
37	นายสมุด ไชมะเร็ง	20,000	ทำปลาแห้ง
38	นางละมัย จันทร์ทองกลาง	10,000	เลี้ยงหมู
39	นางสมหมาย คำละมุด	20,000	-
40	นายสุพน ไพรบึง	20,000	เลี้ยงปลา
41	นางน้อย ไชมะเร็ง	10,000	ขายของชำ
42	นายสมาน ชัยมะเร็ง	10,000	อาหาร
43	นายเจริญ นาคทะเล	20,000	เลี้ยงสัตว์
44	นางเจียว วิริยะจรรยา	10,000	ขายอาหาร
45	นางสำราน จันทร์ขอนแก่น	7,000	เลี้ยงไก่
46	นางละมัย ไทษมะณี	10,000	ขายผลไม้
47	นางจำนงค์ ทะนงค์	10,000	เลี้ยงหมู
48	นายไย จอเกาะ	20,000	ปลูกผักขาย
49	น.ส.ประหัด ยินมะเร็ง	20,000	-
50	นางหม่วย ระวีวรรณ	10,000	เลี้ยงไก่
51	นางบังอร งามมะเร็ง	10,000	เลี้ยงไก่
52	นางเช่า ศาสตร์มะเร็ง	10,000	เลี้ยงหมู
53	นางกฤษ งามมะเร็ง	10,000	ขายผลไม้
54	น.ส.ปานทิพย์ พัยมะเร็ง	10,000	ขายเสื้อผ้า
55	นายเลื่อน ปรามกระทุ่ม	10,000	เลี้ยงปลา

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	วงเงินกู้	ประเภทอาชีพ
56	นายมงคล ชมภูคำ	10,000	ขายผลไม้
57	นายสามารถ ปรานภูเหลืออม	20,000	ขายปืบปลา
58	นายเจริญ จินมะเวียง	20,000	-
59	นายสมชาย จินมะเวียง	20,000	เลี้ยงไก่
60	นายวัน รามมะเวียง	10,000	เลี้ยงหมู
61	นางลำจวล ขาบทะเล	10,000	เลี้ยงไก่
62	นางล้อม จันทร์ชู	20,000	เลี้ยงปลา
63	นายสนั่น แรมไรสง	10,000	เลี้ยงหมู
64	นางทองใบ ศาตร์มะเวียง	5,000	เลี้ยงไก่
65	นางเอมอร ตรีวีระจร	10,000	ค้าขาย

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีการดำเนินงาน หมายถึง การจัดกลุ่มผู้กู้ที่ทำกิจกรรมเดียวกันให้คิดกระบวนการทำงานที่ดี ในแนวคิดเชิงระบบ เช่น หน่วยระบบในการทำอาชีพเกษตร การปลูกผัก การทำนา ที่จะต้องประกอบไปด้วย ปัจจัยนำเข้าๆ กระบวนการ และผลผลิตที่ดีนั้นต้องทำอย่างไร โดยการพิจารณาตัวแปรดังต่อไปนี้

1) การใช้ปัจจัยนำเข้าที่ดี ด้านคุณสมบัติและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สายพันธุ์ อาหาร ยารักษาโรค

2) การมีกระบวนการที่ดี ได้แก่ การมีแนวทางในการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีการจัดการที่ดี และมีการศึกษาหาความรู้ เพื่อนำไปพัฒนาในกิจกรรมที่ดำเนินการ

3) การได้ผลผลิตที่ดีด้านคุณภาพ และปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ การได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์โดยลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอกนั้นบริโภคนภายในครอบครัวที่เหลือจำหน่ายเป็นรายได้

อาชีพของผู้กู้ส่วนใหญ่ ได้แก่ รับจ้าง, ค้าขาย, ทำนา,ทำไร่ ผู้วิจัยได้ประมวลวิธีทำธุรกิจของผู้กู้ สรุปได้ดังนี้

- อาชีพค้าขายอาหาร ปัจจัยนำเข้าที่ดี ได้แก่ เงินทุน สถานที่ประกอบการ วัตถุดิบ วิธีการทำงาน กระบวนการที่ดี ได้แก่ การซื้อของมาทำอาหารที่มีคุณภาพ และหาสถานที่ขายที่เหมาะสม อาหารสะอาด ให้บริการลูกค้าที่ดี และอาหารต้องอร่อย

- อาชีพค้าขาย ผัก,ผลไม้ที่ตลาดสดในเมือง ปัจจุบันนำเข้าที่ได้แก่ เงินทุน สถานที่ขายและ
 วัตถุดิบที่มีคุณภาพภาพคดี การค้าขายผักมีทั้งปลูกเองและซื้อมาเพื่อนำ ไปขายที่ตลาดสด ในตัวเมือง
 อาชีพทำนา,ทำไร่ ปัจจุบันนำเข้าที่ได้แก่ เงินทุน สถานที่และวัตถุดิบ วิธีการทำงาน กำลังทำงาน
 กระบวนการที่ดีได้แก่ เมล็ดพันธุ์ที่ดี น้ำ,ปุ๋ยจะต้องเพียงพอ การใช้ยาเพื่อกำจัดศัตรูพืช

ผลอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้าน

ผลที่เกิดขึ้นจาก โครงการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว
 ประชาชนมีทัศนคติต่อคณะกรรมการกองทุนดังนี้

เชิงบวก

- ช่วยบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- แนะนำแจ้งข่าวสารให้ทราบ
- คณะกรรมการร่วมกันจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

เชิงลบ

- คณะกรรมการบางคนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- คณะกรรมการบางคนอาจมีการเล่นพรรคเล่นพวกในการปล่อยให้ผู้ขี้ม

ทัศนคติที่มีต่อเงินกองทุน

เชิงบวก

- สร้างรายได้ให้กับครอบครัว
- ช่วยให้มีเงินลงทุน
- ดอกเบี้ยสูงกว่านอกระบบ

เชิงลบ

- ทำให้เกิดหนี้
- เวลาในการชำระหนี้เร็วเกินไป

ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

ในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมีทั้งปัจจัยทางด้านบวกและด้านลบมีดังนี้

ปัจจัยด้านบวก

- ด้านความพร้อมของชาวบ้านเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนเนื่องจาก ได้รับข้อมูลข่าวสาร
 จากสื่อต่าง ๆ

- ชาวบ้านมีความรู้ทางด้านอาชีพของตนเป็นอย่างดี ทำให้เมื่อได้รับเงินกู้มาใช้เพิ่มทุน

ให้ประสบความสำเร็จ

- สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้านมีความพร้อมในด้านต่างๆ พอสมควรจึงทำให้บรรลุผลสำเร็จ
- มีการประชาสัมพันธ์จากสื่อ และผู้ที่เกี่ยวข้องจึงทำให้เข้าใจง่ายขึ้น

- ชาวบ้านให้ความร่วมมือกันจึงทำให้สามารถตั้งกองทุนได้
- เกิดการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่ดี จากการส่งเสริมแนะนำจากทางอำเภอ

ปัจจัยด้านลบ

- สมาชิกกองทุนที่นำเงินไปใช้ไม่ตรงกับโครงการที่เสนอมา
- การติดตามผลขาดประสิทธิภาพในการตรวจสอบทำให้ไม่ทราบว่าผู้กู้เงินไปใช้ถูก

ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

- ผู้ทำบัญชียังขาดประสบการณ์ ความรู้เรื่องการทำบัญชีจึงทำให้อาจผิดพลาดได้

เชิงบวก

- ช่วยบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน
- แนะนำและแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทราบ
- คณะกรรมการร่วมกันจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

เชิงลบ

- คณะกรรมการบางคนไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน มีเพียงบางคนที่ทำงานจริง
- คณะกรรมการมีการเล่นพรรคเล่นพวกในการให้สิทธิในการกู้

การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ และความเข้มแข็งของชุมชน

โครงการกองทุนหมู่บ้านจะเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพได้ดีนั้นต้องมีการจัดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้จึงได้มีหน่วยงานทางอำเภอมาให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการดำเนินงาน ความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งองค์ประกอบของคณะกรรมการการสนับสนุนและติดตามประเมินผลระดับอำเภอประกอบด้วย

- ประชาสัมพันธ์เตรียมประชาชนและชุมชน เพื่อให้ทราบถึงนโยบาย หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกของประชาชนและชุมชน
- ประชาสัมพันธ์เพื่อกระบวนการเรียนรู้ในช่วงที่มีการเตรียมความพร้อม และการดำเนินงานบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ประชุมชี้แจงผู้นำหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งและบริหารกองทุนตามระเบียบของคณะกรรมการกำหนด
- สนับสนุน ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนในอำเภอให้จังหวัดทราบตามระเบียบ หรือวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการกำหนด
- สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของกองทุน ประเมินความพร้อมของกองทุน สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินความพร้อมกองทุนให้จังหวัดได้ทราบ

- แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อช่วยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการ

สนับสนุนระดับอำเภอ

- ในชุมชนมีการรวมกลุ่มองค์กรประชาชน ได้แก่ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มพัฒนา
กิจ กลุ่มแก้ไขปัญหาความยากจน กลุ่มอาชีพเศรษฐกิจชุมชนพึ่งพาตนเอง

จากข้อมูลทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้นพบว่าในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบึง
สาร หมู่ที่ 5 ต.มะเวียงนั้น เป็นไปตามที่ทางรัฐต้องการในการดำเนินงาน แต่มีปัญหาในการดำเนินงาน
บ้าง เช่น การส่งเรื่อง ไปล่าช้าทำให้ได้รับเงินช้า การจัดทำบัญชีเพราะขาดประสบการณ์ และความรู้ใน
การทำบัญชี แต่ได้มีการจัดอบรมผู้ทำบัญชีเพื่อให้สามารถทำได้อย่างถูกต้อง ส่วนการชำระหนี้คินั้น
ที่หมู่บ้านบึงสารยังไม่ถึงเวลาการรับชำระ มีกำหนดชำระงวดแรกคือ วันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2545 ยัง
ไม่ทราบว่าจะได้รับการชำระคืนครบทุกคนหรือไม่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของกองทุนหมู่บ้าน บึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา สรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการดังนี้

- เพื่อวิเคราะห์การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง
- เพื่อการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง

อ.เมือง จ.นครราชสีมา

- เพื่อศึกษากระบวนการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง

อ.เมือง จ.นครราชสีมา

2. วิธีการดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินโดยประยุกต์รูปแบบการประเมินแบบ ชิพป์ โมเดล (CIPP Model) ของ Stufflebeam มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ โดยกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบการประเมินด้านบริบท (Context - c) ด้านปัจจัย (Input-I) ด้านกระบวนการ (Process - p) และด้านผลผลิต(Product - p) ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับบุคคล กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในบ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ประกอบด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งที่ ได้รับบอมนุมัติให้กู้และสมาชิกที่ไม่ยื่นขอ กู้ ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยใช้แบบรายงาน (บร.1 - บร.12) การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมเวทีชาวบ้าน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวม ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปนำไปใช้ในการนำเสนอข้อมูล

3. ผลการดำเนินการ

การติดตามประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา ได้สรุปและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุป และอภิปรายผล

1) สภาพทั่วไปของบ้านบึงสาร

ชื่อหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา มีประชากรในหมู่บ้าน จำนวน 273 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 1,298 คน ชาย 577 คน หญิง 721 คน ประชากรในหมู่บ้านประกอบอาชีพ รับจ้าง , ค้าขาย, ทำนาทำไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตร 560 ไร่ มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนต่อปีประมาณ 60,000 บาท ด้านสาธารณูปโภค มีไฟฟ้า น้ำประปา ทุกครัวเรือน โทรศัพท์ ถนนคอนกรีตและถนนดินลูกรัง และมีวัดในหมู่บ้านจำนวน 1 แห่ง ชื่อวัดบึงสาร มีโรงเรียน 1 แห่ง ชื่อโรงเรียนบ้านบึงสาร มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

2) การบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์ของหมู่บ้าน

ในการประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านบึงสารหมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา เพื่อการวิเคราะห์การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

การเกิดกองทุน บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2544 และได้รับอนุมัติเงินกองทุนหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 แต่เงินเข้าบัญชีสมาชิกเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2545 ซึ่งทางกองทุนหมู่บ้านได้อนุมัติให้สมาชิกได้กู้เงินเพื่อไปพัฒนาอาชีพ จำนวน 65 ราย ส่วนใหญ่นำไปประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกรรม และเลี้ยงสัตว์ รวมจำนวนเงินที่สมาชิกกู้ไปทั้งสิ้น 804,000 บาท ซึ่งจะมีกำหนดใช้คืนเงินวันที่ 29 กันยายน 2545 มีอัตราดอกเบี้ย 12 บาทต่อปี เป็นงวด 6 เดือนต่อครั้ง โดยถ้ามีผลกำไรปลายปีจะนำไปจัดสรรในหมู่บ้าน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนั้นเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ถ้าผู้กู้หรือสมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีความร่วมมือร่วมใจกัน และมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามระเบียบกองทุนกำหนดไว้

เพื่อศึกษากระบวนการการบริหารของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเรียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา มีการตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน จำนวน 15 คน โดยได้รับมอบหมายให้มารับผิดชอบในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน และมีการแบ่งหน้าที่การทำงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย จากการคัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะมีการจัดการประชุมกันในกลุ่มเพื่อปรึกษาหารือความก้าวหน้าของเงินกองทุน

คณะกรรมการที่ได้คัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านนั้น มีคณะกรรมการกองทุนที่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจริงเพียง 2-3 คนเท่านั้น เนื่องจากคณะกรรมการบางคนไม่เข้าใจบทบาทของตัวเองและไม่มีความรู้เรื่องในงานที่ต้องปฏิบัติ

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัจจัยด้านบวก ที่ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บังสาร หมู่ที่ 5 คือ ความร่วมมือของสมาชิกกองทุน และคณะกรรมการทำให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน และนอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทางอำเภอ และอบต.

ปัจจัยด้านลบ ปัจจัยด้านลบที่จะขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน บังสาร หมู่ที่ 5 คือความเข้าใจผิดในการตัดสินใจกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านจากคณะกรรมการกองทุนทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกองทุนหมู่บ้าน และจะไม่ให้ความร่วมมือให้การดำเนินงานบางอย่างล่าช้า

เมื่อเกิดปัญหากับกองทุนหมู่บ้านจะมีการนัดกันประชุมเพื่อชี้แจงปัญหาให้ทราบและเข้าใจกัน อย่างถูกต้องและทั่วถึงอย่างในกรณีของการเข้าใจผิดในการตัดสินใจกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน ทางคณะกรรมการกองทุนก็ต้องมีการประชุมกันเพื่อปรับความเข้าใจของสมาชิกในบางเรื่องที่ไม่ตรงกันเพื่อให้มีความคิดไปในแนวทางเดียวกัน

การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

การสร้างเครือข่ายขององค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน การสร้างเครือข่ายเป็นวิธีการที่จะทำให้ชุมชนเกิดความสามัคคีกันและทำให้ชุมชนช่วยกันจัดการกับชุมชนของตนให้เป็นไปตามความเห็นของสมาชิกชุมชน ประเภทเครือข่ายและกลุ่มคนที่เข้าร่วม เครือข่ายคือ กลุ่มผู้นำ และกลุ่มชาวบ้าน ส่วนวิธีการสร้างเครือข่ายโดยการจัดเวทีประชาคมและจัดเสวนากลุ่มเพื่อให้กลุ่มที่เข้าร่วมได้มีการพบปะพูดคุยกันมากขึ้น ซึ่งความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมนั้น เห็นว่าการเข้าร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายนั้น ได้สร้างประโยชน์ให้กับผู้เข้าร่วมมาก อย่างน้อยก็ทำให้ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และปัญหาอุปสรรค คือ ผู้เข้าร่วมประชุมมีภาระหน้าที่ต้องปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถร่วมประชุมได้เมื่อจัดประชาคมบ่อย ทำให้มีผู้เข้าร่วมมาน้อย และเกิดความเบื่อหน่าย

เครือข่ายเพื่อการเรียนรู้หรือเครือข่ายอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ทั้งรัฐบาล หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน อยากให้เกิดขึ้นทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และ ระดับอำเภอ แต่ชาวบ้านในหมู่บ้านไม่กระตือรือร้นที่จะสร้างเครือข่ายต้องมีการกระตุ้นหรือให้รัฐเข้ามาเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดเครือข่ายในหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้าน บังสารจากการสำรวจความเข้มแข็งของชุมชนของหมู่บ้าน บังสาร พบว่า คนในชุมชนมีความสามัคคีและรู้จักประกอบอาชีพ สามารถเลี้ยงครอบครัวได้และรู้จักหน้าที่ของตนเอง โดยการอยู่ในชุมชนร่วมกันอย่างมีสันติยอมรับ

ฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
พอสมควร เมื่อศึกษาจากตัวชี้วัดทั้ง 12 ตัว จากแบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน(บร.2)
แล้วพอสรุปได้ว่าในหมู่บ้านบึงสารมีความเข้มแข็งสามัคคีพอสมควร

ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ

ผลทางตรง

สมาชิกผู้มีส่วนใหญ่ นำเงินไปดำเนินการในการพัฒนาอาชีพให้มีรายได้จากการขายผลผลิต
เพิ่มมากขึ้น

ผลกระทบโดยตรง

ผู้กู้ได้นำเงินจากการกู้มาเป็นทุนประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

ผลกระทบทางอ้อม

เป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับผู้กู้ในการประกอบกิจการให้เกิดความเข้มแข็งในกิจการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ค.มะเรียง
ผู้วิจัยเห็นว่าระเบียบกองทุนหมู่บ้านน่าจะได้รับการแก้ไขในเรื่องดอกเบี้ยในการชำระเงินกู้ซึ่ง
เท่ากับร้อยละ 12 บาทต่อปี ซึ่งทำให้ผู้กู้ต้องลำบากในการชำระเงินกู้คืน หรืออาจชำระเงินกู้ต่ำกว่า
กำหนด

ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5

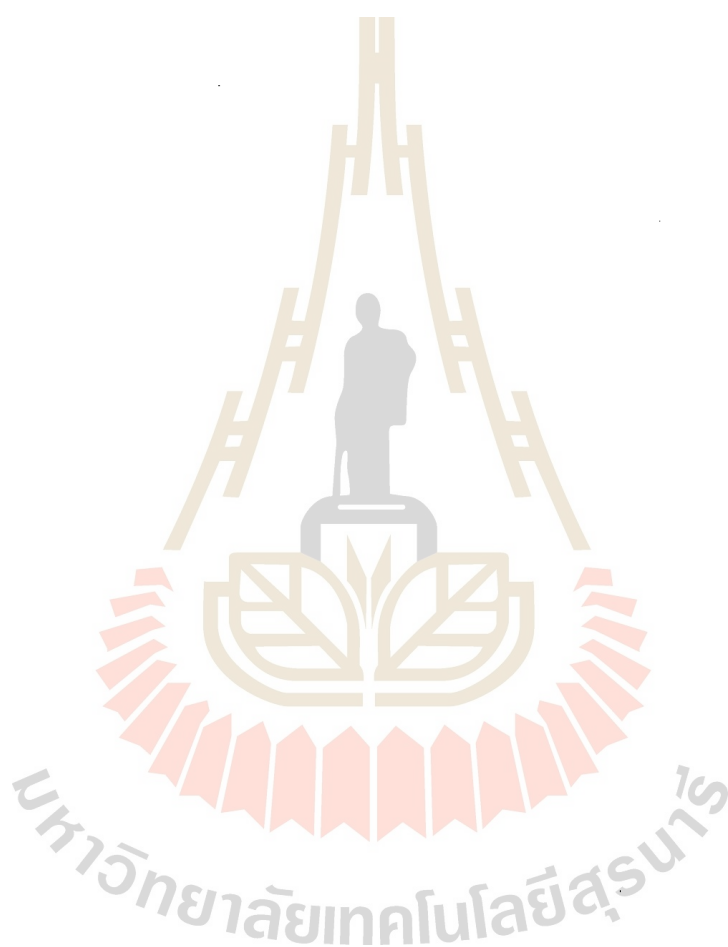
- ควรจะมีการให้สมาชิกกองทุนได้เข้าไปรับการบริหารจัดการกองทุนซึ่งอาจจะให้มีการ
ตั้งกลุ่มของสมาชิกประมาณ 5-6 คนเพื่อเป็นผู้ประสานงานหรือสอดส่องการทำงานของคุณะ
กรรมการกองทุนบ้าง

- ควรจะมีการติดประกาศข้อมูลข่าวสารที่ควรระวังของกองทุนหมู่บ้านไว้ในที่เปิดเผย
ในหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านหรือบุคคลทั่วไปได้รับทราบบ้าง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินกู้ออกไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบึงสาร

- บางโครงการเมื่อนำไปปฏิบัติและประสบความสำเร็จไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามน่าจะ
จะมีการอนุมัติให้ใช้เงินคืน ที่หลังโดยอาจจะนับเดือนที่โครงการล้มเหลวให้ถือว่าให้เริ่มโครงการ
ใหม่แต่ให้ได้เพียงคนละ 1 ครั้งเท่านั้น ในการเริ่มนับระยะเริ่มโครงการใหม่แต่คิดดอกเบี้ยเหมือนเดิม
แต่ควรได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากคณะกรรมการกองทุน แต่ควรจะให้คนที่จำเป็นจริงๆ

โดยสรุปทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้นพบว่าในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบึงสาร หมู่ที่ 5 ต.มะเวียง อ.เมือง จ.นครราชสีมา นั้น เป็นไปตามที่ทางรัฐบาลต้องการในการดำเนินงาน แต่จะบรรลุเป้าหมายหรือไม่นั้นต้องดูกันในเวลาต่อไป เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านบึงสารนั้นยังไม่ถึงเวลาการรับชำระเงินงวดแรก แต่จากการดำเนินงานในกองทุน กรรมการ สมาชิกผู้กู้ และประชาชนร่วมมือกัน พยายามจูนจัดตั้งและดำเนินงานสำเร็จด้วยดี

บรรณานุกรม

- , 2544. คู่มือสำหรับประชาชนหรือเตรียมการจัดตั้งและดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- , 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- แบบรายงาน บร.1-บร.12
- .(4 มกราคม 2545). กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกับโครงการการบริหารจัดการฯ : อีกรับริบทหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อบ้านเมือง. **มติชน**.18
- เฉลียว บุรีภักดีและคณะ. 2545. **ชุดวิทยาสารนิพนธ์**. นนทบุรี : เอส.อาร์.พรีนติ้ง เมสโปรดักส์.
- นิตา ชูโต.2531.**การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : พี เอ็ม การพิมพ์
- ภาวิณีย์ เจริญยิ่ง.(31 มกราคม 2545). บัณฑิตกองทุนก้าวอย่างที่ต้องฟันฝ่า. **มติชน**.12.
- รัตนะ บัวสนธ์. 2538. **การประเมินโครงการการวิจัยเชิงประเมิน**. กรุงเทพฯ : บ.ต้นอ่อน แกรมมี
- อุดม จำรัสพันธ์. 2545. **ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา**. นครราชสีมา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทัศนทองการพิมพ์